

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 P 092177 20 Gž

Novi Travnik, 17.03.2021.godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Davor Kelava, kao predsjednik vijeća, Alma Islamović i Nijaz Krnjić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice E. P., kći E. iz B.,..., zastupana po punomoćniku Almi Jusufbegović, advokatu iz Bugojna, protiv tuženih S. P., sin S. iz B., ... i S. P.1, kći R. iz B. ..., oboje zastupani po punomoćniku Midhatu Gekić advokatu iz Gornjeg Vakufa - Uskoplja, radi opoziva ugovora o poklonu, vrijednost spora 5.001,00 KM, odlučujući po žalbi tuženih zastupanih po punomoćniku, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Bugojnu, broj: 46 0 P 092177 19 P od 29.09.2020.godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.03.2021. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tuženih se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu, broj: 46 0 P 092177 19 P od 29.09.2020.godine.

Obrazloženje

Osporenim prvostepenom presudom odlučeno je kako slijedi:

„ODBIJA SE TUŽBENI ZAHTJEV TUŽITELJICE KOJI GLASI:

OPOZIVA SE ugovor o poklonu broj OPU:IP 179/18 od 26.09.2018. godine zaključen između S. P. sina S., kao poklonodavca i S. P.1 kći R. kao poklonoprimca, kojim ugovorom je prvotuženi drugotuženoj poklonio nekretninu označenu kao k.p. 1674/15, upisanu u p.l. 170 k.o. ... kojoj parceli odgovara gruntovna parcela označena kao k.č. 1674/15 iz z.k. ul. 3488 k.o. ... i to na polovini poklonjenog dijela koji čini bračnu stečevinu tužiteljice.

USVAJA SE ALTERNATIVNI TUŽBENI ZAHTJEV TUŽITELJICE:

NIŠTAV je ugovor o poklonu broj: OPU:IP-179/18 od 26.9.2018. godine, zaključen između S. P. sina S. kao poklonodavca i S. P.1 kći R. kao poklonoprimca, kojim ugovorom je prvotuženi drugotuženoj poklonio nekretninu označenu kao k.p. 1674/15, upisano u p.l. broj 170 k.o..., kojoj parceli odgovara gruntovna parcela označena kao k.č. 1674/15 iz zk.ul. 3488 k.o. ...Nalaže se tuženim da tužiteljici na ime troškova postupka isplate iznos od 1.740,00 KM, sve u roku 30 dana, pod prijetnjom izvršenja.“

Na ovu presudu tuženi zastupani po punomoćniku su blagovremeno izjavili žalbu kojom istu pobija u dosuđenom dijelu kao neosnovanu iz svih razloga propisanih u članu 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku s prijedlogom drugostepenom sudu

da usvoji žalbu, ukine prvostepenu presudu u dijelu u kojem je usvojio alternativni tužbeni zahtjev i istu preinači na način što će odbiti i ovaj tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova parničnog postupka tuženim ili ukine prvostepenu presudu u pobijajućem dijelu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje. U obrazloženju žalbe se ukazuje na povredu odredbe člana 8. i 123. stav 2. citiranog zakona pa time i iznesenog činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda. Naprotiv, suprotno navodima i zaključcima suda činjenice i okolnosti koje su nedvosmisleno sadržane u ugovoru o poklonu broj 179/18 od 26.09.2018. godine su opće poznate činjenice, stvarna volja ugovornih strana jer ni na kakav način kroz ovaj postupak nisu dokazane smetnje postupanjem učesnika, male volje zbog čega zaključuje da je sud trebao donijeti odbijajuću presudu. Prvostepeni sud je prihvatio dokaze koji nisu relevantni ali koji su i nezakoniti za odlučivanje što je rezultiralo pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem. U toku postupka nesporno je utvrđeno a što je dokazano provedenim materijalnim dokazima, da je tužiteljica dva puta dala saglasnost za pravne poslove na predmetnoj nekretnini, da se ista poklanja, a što je zakonski uslov obzirom da je bila u braku sa prvotuženim, na što je ona dobrovoljno pristajala, ni od koga prisiljena i činila vlastitom voljom. Tužiteljica je po predmetnom ugovoru saglasila se da se ne radi o bračnoj stečevini prvotuženog i nje te da nekretnina može biti predmet poklona obzirom da je posebna imovina njenog supruga (strana 1 citiranog ugovora). Obzirom da je ista prisustvovala sačinjavanju predmetnog ugovora, ista je upoznata od strane notara sa pravnim značajem takve izjave pa kako je ista u vrijeme sačinjavanja ugovora bila svjesna i mogla u svoje ime odlučivati to je ista potpisala predmetni ugovor i saglasila se sadržajem navedenim u istom. Predmetni ugovor u potpunosti zadovoljava zakonsku formu, a što konstatuje i sud. Tokom prvostepenog postupka je utvrđeno, a što su potvrdili i svjedoci čijim iskazima je sud poklonio vjeru, da je predmetnu kuću kupila majka prvotuženog, da u to vrijeme tužiteljica i prvotuženi nisu bili zaposleni, nisu imali niti ostvarivali primanja, nisu imali ušteđevinu te je nesporno da se radi o imovini drugotužene odnosno posebnoj imovini prvotuženog kojom je isti i raspolagao uz saglasnost tužiteljice. Između tužiteljice i prvotuženog su u vrijeme potpisivanja ugovora postojali problemi u braku koji su doveli do razvoda braka pa je ista svojom voljom potpisala saglasnost za darovanje predmetne nekretnine od strane prvotuženog drugotuženoj, a očito iz razloga što je znala da je to kuća stvarno vlasništvo njene sestre, odnosno drugotužene jer nije sporila da je za kuću sredstva obezbjedila u iznosu od 71.000,00 KM i kasnije obnovila kuću i dovela je do useljenja jer u to vrijeme niti tužiteljica niti tuženi nisu imali stalnih prihoda. Ukoliko je tužiteljica smatrala da je u toku trajanja braka sa tuženim ulagao u predmetnu nekretninu koja je vlasništvo drugotužene, to je trebala dokazivati a i danas ima mogućnost u posebnom postupku potraživati naknadu na ime tog ulaganja međutim ulaganje u predmetnu nekretninu finansirane su od strane drugotužene i njenog drugog sina a što je dokazano u tijeku ovog postupka kako materijalnim tako i subjektivnim dokazima. Tužiteljica je ustala ovom tužbom isključivo radi postupa koji se vodi radi utvrđivanja bračne stečevine u namjeri da ista bude predmet spora koji se vodi kod istog suda pod poslovnim brojem 46 0 P 092763 19 P no kako se radi o posebnoj imovini prvotuženog to ista ne može polagati prava na predmetnoj nekretnini koja uostalom nisu obuhvaćena tužbenim zahtjevom u tom predmetu. Stoga ovakav ugovor o poklonu je zakonit ugovor i isti ne može biti fiktivan u odnosu na ugovor o poklonu broj OPU-IP 969/2012 od 04.12.2012. godine jer se radi o različitim ugovornim voljama i ugovornim stranama, a posebno iz razloga da kod sačinjavanja istog nije bilo mana volje odnosno ista nije nagovorena niti prisiljena na potpisivanje takvog ugovora odnosno davanja saglasnosti. S tim u vezi ukazuje se i na stanovište

sudske prakse po kojoj bračni supružnik koji se prećutno saglasio sa raspolaganjem zajedničkom imovinom od strane drugog bračnog supružnika, nema pravo da takvo raspolaganje pobija, a pravo pobijanja takvog raspolaganja pogotovo ne pripada bračnom supružniku koji se sa tim saglasio. Zbog svega navedenog smatra da je pobijana presuda nezakonita, da istoj nedostaje zakonito obrazloženje jer isto ne sadrži ni zakonske odredbe na osnovu kojih je presuda donesena. Stoga predlaže donošenje odluke kao u uvodu ove žalbe.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi i po službenoj dužnosti shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH”, broj 53/03, 73/05 i 19/06), ovaj sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Iz predmetnog stanja spisa proizilazi da tužiteljica zastupana po punomoćniku je podnijela tužbu kod tog suda protiv tuženih dana 10.06.2019.godine, radi opoziva Ugovora o poklonu broj OPU:IP- 179/18 od 26.9.2018. godine, na polovni poklonjenoj dijela nekretnine- kuće izgrađene na k.č. 1674/15 iz zk.ul. 348 k.o. ..., a potom u toku postupka pismenim podneskom od 20.09.2019. godine je postavljen i alternativni tužbeni zahtjev kojim traži da sud utvrdi da je ništav citirani ugovor o poklonu zaključen između S. P. sin S. kao poklonodavca i S. P.1 kći R., kao poklonoprimca, kojim ugovorom je prvotuženi, drugotuženoj poklonio nekretninu označenu kao naprijed.

Među parničnim strankama je nesporno da su tužiteljica i prvotuženi zaključili brak dana 05.12.1998. godine a koji brak je razveden presudom tog suda broj 46 0 P 090924 19 P od 23.09.2019. godine, zajednička djeca tada mladb. sin A.P. rođen... godine i A. P.1 rođen.... godine povjeren majci E. P. na odgoj i čuvanje, a tuženi S. P. obavezan da plaća na ime svog doprinosa za izdržavanje djece u mjesečnom iznosu od po 250,00 KM.

Nadalje, kuća koja je predmet ovog spora izgrađena je na k.č. 1674/15 u Bugojnu, upisana u pl 170 k.o. ... odnosno zk ul 3488 k.o. ... su na temelju kupoprodajnog ugovora od 15.06.2004. godine kao kupci kupili prvo tuženi S. P. i njegov brat S. na jednake dijelove, sa po ½ dijela. Kako je predmetna nekretnina bila u suvlasništvu prvotuženog i njegovog brata S. to je Ugovorom o poklonu, broj OPU-Ip 696/2012 S. P. zastupan po punomoćniku tužiteljici E. P. r. T. je poklonio svoj suvlasnički dio od ½ na k.č. 1674/15 prvotuženom svome bratu, te nakon što je navedeni ugovor proveden u zemljišnoj knjizi isti se i upisao kao vlasnik sa 1/1 dijela rješenjem zk ureda od 20.12.2012 godine, tako da je prvotuženi od 2012. godine bio upisan kao isključivi vlasnik navedene nekretnine, a da je sada u zemljišno knjižnom ulošku 3488 k.o. ...na k.č. 1674/15 kao vlasnik ove nekretnine - kuće upisana II tužena tj. od 04.10.2018. godine na temelju Ugovora o poklonu broj OPU-Ip 179/18, sa 1/1 dijela.

Također, nije sporno da je u predmetu tog suda pod poslovnim brojem 46 0 P 092763 19 P spora utvrđivanje bračne tečevine između tužiteljice i prvotuženog, te da je sud uvidom u isti utvrdio da je predmet tužbenog zahtjeva između ostalog i nekretnina označena kao k.č. 1674/15 iz zk ul 348 k.o. ... koja je bila predmet ugovora o poklonu. Iz rješenja broj 01/2-04-06-2-102/19 od 18.06.2019. godine je vidljivo da I tuženi

posjeduje teretno vozilo marke mercedes i marke fiat, a na firmi Pilav d.o.o. je registrirano jedno vozilo marke mercedes te da na rješenju u promjeni za obrt od 23.04.2017. godine se dozvoljava promjena obrta standard plast vlasništvo S. P., tj I tuženog, a parnične stranke prilikom saslušanja su učinile nespornim da su koristili navedena vozila i da se prvotuženi u navedenoj firmi bavi proizvodnjom plastične stolarije, odnosno nesporno je da tužiteljica i tuženi imaju i drugu imovinu stečenu u braku.

Sporno je među parničnim strankama da li je tužena aktivno legitimisana za podnošenje tužbe, za opoziv ugovora o poklonu, odnosno utvrđivanja ništavosti ugovora o poklonu broj OPU-lp -179/18 od 26.09.2018. godine odnosno da li je tužiteljica osiromašila nakon što je I tuženi sa II tuženom zaključio ovaj ugovor i razveo se od nje, a u konačnici da li je navedeni ugovor o poklonu ništav.

Radi razjašnjenja naprijed navedenog prvostepeni sud je na temelju dokaza koji su parnične stranke izvele u skladu sa članom 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku, odnosno dokaza koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, i njihovom ocjenom u skladu sa članom 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku, te primjenom pravila o teretu dokazivanja, a u prvom redu polazeći od gore navedenih i nesporih činjenica u bitnom utvrdio slijedeće, a prije svega :

-da je predmetni ugovor o poklonu zaključen u skladu sa odredbama člana 73. Zakona o notarima, i da se radi o notarski obrađenoj ispravi, i da u tom pravcu ovaj ugovor zadovoljava zakonsku formu.

- da je u članu 5. ovog ugovora navedeno da se ugovor može opozvati zbog grube nezahvalnosti i osiromašenja darovatelja, pa stoga sud smatra da je tužiteljica aktivno legitimisana za podnošenje tužbe za opoziv ugovora u ovoj pravnoj stvari jer je to ugovoreno među potpisnicima navedenog ugovora, među kojima je i tužiteljica i na koji je kao supruga darovatelja dala suglasnost

- da tužiteljica nema imovine upisane na njeno ime, da se nalazi na birou za zapošljavanje kao nezaposlena osoba, te nema neke druge imovine od koje bi ostvarivala prihode.

- da se tužiteljica nalazi u životnoj dobi kada je sposobna za rad i ostvarivanje sredstava za sopstveno izdržavanje, da nakon razvoda braka nije tražila supružansko izdržavanje, te da je pronašla stan u B. u kojem i danas živi, a mjesečno plaća 220,00 KM kirije, da joj je prvotuženi poslao po sinu A. 1.000,00 Eur-a za kiriju, što je tužiteljica učinila nespornim, a nakon tog perioda zakupninu joj plaća brat, a za život zarađuje radeći u restoranu Start u Bugojnu na crno, a da prvotuženi vodi brigu o oba sina, kupuje namirnice koliko treba, pomaže im i novčano pored alimentacije od 250,00 KM kupuje odjeću i obuću, a što je posvjedočio i njihov sin A.

pa na osnovu navedenog sud je utvrdio da tužiteljica nakon davanja saglasnosti na zaključenje ugovora o poklonu koji je zaključen između prvotuženog i drugotužene nije osiromašila u toj mjeri da je u pitanje dovedena njena egzistencija, pa kako već ima posebna tužba za utvrđivanje imovine stečene u braku, to je pravilno sud tužiteljicu i odbio sa prvim tužbenim zahtjevom kao neosnovanim.

Predmet drugog alternativnog tužbenog zahtjeva je utvrđivanje ništavosti ugovora o poklonu OPU-lp 179/18 u smislu člana 66. ZOO, jer tužiteljica u tužbi i u toku postupka tvrdi da je u pitanju fiktivni pravni posao, a ne stvarni ugovor o poklonu.

S tim u vezi, a cijeneći kako materijalne tako i subjektivne dokaze u smislu člana 8.i 123. Zakona o parničnom postupku, u bitnom sud utvrđuje, a kako je već naprijed navedeno : da su tužiteljica i prvotuženi zaključili brak dana 05.12.1998. godine; da su prvotuženi i njegov brat kupoprodajnim ugovorom od 15.06.2004. godine kupili devastiranu kuću i uknjižili se kao suvlasnici sa po ½ dijela, da bi potom 2012. godine prvotuženi od svoga brata S. kupio njegov suvlasnički dio u kući od ½ (a nakon renoviranja i proširenja nastalih u toku trajanja bračne zajednice između tužiteljice i prvotuženog), ali da su međusobno zaključili ugovor o poklonu radi izbjegavanja plaćanja poreza, odnosno navedeni ugovor o poklonu gdje je tužiteljica bila punomoćnik S. i u njegovo ime zaključila ugovor sa prvotuženim tada svojim suprugom S.1, pa je isti kao takav fiktivan jer se radilo o kupoprodaji, a zaključen je ugovor o poklonu te da kod nesporne činjenice da je i prvotuženi izjavio da je bio kupio imanje na ulazu u Bugojno nakon što je zaključio sporni ugovor o poklonu sa drugotuženom gdje je mislio da se preseli ali je odustao od kupovine istog zbog spora sa tužiteljicom, sud je utvrdio da su tačni navodi tužiteljice, te da je ista dala suglasnost na zaključenje darovnog ugovora između prvotuženog i drugotužene, jer je znala da je prvotuženi u biti prodao kuću svom bratu S. i da će nakon što se kuća prepiše na drugotuženu oni kupiti to imanje sa kućom u ... kod B. i tu živjeti.

Zbog toga sud nije prihvatio izjavu prvotuženog i drugotužene kao istinito i poklonio im vjeru, kao ni izjavu punomoćnika drugotužene za zaključenje ovog spornog ugovora N. P. i svjedoka S. P. u dijelu u kojem tvrde da je prvotuženi samo drugotuženoj vratio njenu kuću jer je ona to tražila, a pogotovo što se ista nije nikad ni vodila na drugotuženoj.

Stoga sud zaključuje da je u pitanju tipičan fiktivni ugovor zaključen između prvotuženog i drugotužene u smislu člana 66. Zakona o obligacionim odnosima jer su prilikom zaključenja ovog ugovora svjesno se sporazumjeli i prvotuženi i tužiteljica koja je dala suglasnost, a i punomoćnik drugotužene da će zaključiti ugovor o poklonu fiktivno, a u biti cilj ovog ugovora je bio prikrivanje kupoprodajnog ugovora između prvotuženog i njegovog brata S.

Za presuđenje u ovoj pravnoj stvari prvostepeni sud nalazi da nije od posebnog značaja činjenica koliko je ko od braće posudio S. za kupovinu kuće i proširenje biznisa koliko je novca S. vratio majci i da li je išta vratio, te koliko je vratio braći, jer je sud cijenio pravnu valjanost zaključenog ugovora tj da li se radi o ugovoru o poklonu ili isti prikriva kupoprodajni ugovor dok po pitanju sticanja u braku i bračne stečevine između tužiteljice i prvotuženog se obrazlaže da će se također riješiti u posebnom postupku a ne u ovom, tako da je irelevantno da li je navedena kuća učinjena kao poklon, da li je kupljena u toku trajanja braka kao na osnovu pozajmica od majke i braće prvotuženog u kojem dijelu je bračna stečevina i slično, pa je donio odluku kao u izreci pobijane presude.

Odluka o troškovima temelji se na odredbama člana 386. i 396. Zakona o parničnom postupku.

Prednje obrazloženje prvostepenog suda prihvata i ovaj sud u cijelosti, jer kod ovakvog stanja stvari navedeni razlozi u žalbi, ne daju osnova za donošenja drugačije odluke ni ovog suda.

Bitna pretpostavka za postojanje prividnog ugovora je saglasnost volja ugovornih stranaka o njegovoj prividnosti, odnosno saglasnosti o sklapanju nekog drugog posla („pravog“) ugovora koji taj prividni ugovor prikriva. Mora postojati svijest-ugovorna volja o stvarnom sklapanju oba ugovora. Tek utvrđenjem postojanja volje, kao i svih bitnih sastojaka nekog drugog ugovora, određenog pravnog posla (disimuliranog ugovora), moglo bi se prosuđivati pitanje njegove valjanosti i postojanje obaveza među strankama ugovora. Kako je tužiteljica izvedenim dokazima u smislu naprijed navedenog uvjerila sud u osnovanost svojih navoda, izvela dokaze u pogledu odlučnih činjenica za primjenu citiranih odredbi mjerodavnog prava, pa kako su u pobijanoj presudi izneseni potpuni i argumentovani razlozi koji su rukovodili sud u donošenju prednje odluke, dakle na način kako je to propisano odredbom člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, to kod takvog stanja stvari se neosnovano prigovara pravilnosti i zakonitosti tako donesene odluke.

Suprotno navodima žalbe, pravilno je prvostepeni sud doveo u vezu Ugovor o poklonu OPU-IP 969/2012 od 04.12.2012. godine sa Ugovorom o poklonu broj OPU-IP 179/18 od 26.09.2018. godine koji je prvotuženi sačinio sa drugotuženom, a kod prednjeg stanja stvari tj. kod namjere prvotuženog da nakon zaključenja potonjeg ugovora kupi druge nekretnine za koje je već dao kaparu a potom i odustao zbog poremećenih odnosa sa tužiteljicom koji je u konačnici rezultirao i razvodom braka, pa time i pravilno zaključio da kako ugovor iz 2012. godine, tako i sporni ugovor o poklonu kojim su obuhvaćene iste nekretnine u smislu člana 66. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima čini fiktivni pravni posao – dakle da se radi se o pravnom poslu koji je prividan, i koji je sklopljen očito radi zaobilaženja propisa, prijevare trećih osoba ili iz nekog drugog razloga.

Slijedom naprijed navedenog preostali žalbeni razlozi nisu odlučne prirode i isti kao takvi su bez utjecaja na drugačiju odluku i ovog suda, pa o istima ovaj sud u smislu odredbe člana 231. Zakona o parničnom postupku nije smatrao za shodnim posebno obrazlagati.

Stoga, kako ne postoje razlozi zbog kojih se predmetna odluka pobija, kao ni oni na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, to je valjalo žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu odluku shodno članu 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednik vijeća

Davor Kelava

